

Forslag om at landsledelsen nedsætter et grundlovsudvalg med landsledelsens indstilling

Forslag om at SF's landsmøde den 1. april 2023 vedtager, at landsledelsen nedsætter et grundlovsudvalg bestående af relevante og kompetente medlemmer, der kan forberede et forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en grundlovskommission.

Om forslaget baggrund, begrundelse og eksempler: Grundloven har været i fokus de senere år af forskellige årsager, fx regeringens håndtering af minksagen under corona-krisen, diverse regerings bevidste "gåen til grænsen" i forhold til internationale konventioner vedr. menneskerettigheder, udfordringer i forbindelse med implementering af EU-lovgivning, Danmarks deltagelse i krig eller støtte til samme, samt regeringsførelse som sådan osv. Disse mere aktuelle forhold berører historiske og principielle problemer vedr. grundloven, der senest blev revideret i 1953. Siden da er fx internationale konventioner i andre landes forfatninger blev indarbejdet i disse, men Danmark hænger i bremsen og der er desværre i Danmark en udbredt holdning til menneskerettighederne, at de er påført os udefra og ikke et forpligtende grundlag for frihedsrettigheder og regeringsudøvelse i Danmark. SF foreslog senest i 1998 at folketinget nedsætter en grundlovskommission. I den forbindelse pegede folketingsgruppen på, at kommissionen blandt andet kunne overveje følgende: Udvidelse af menneskerettighederne; indførelse af naturens rettigheder; udbygning af demokratiet med arbejdspladsdemokrati og brugerindflydelse i den offentlige sektor; præcisering af, hvad kommunalt selvstyre indebærer; modernisering af grundloven på baggrund af dansk deltagelse i det internationale samarbejde, herunder EU; muligheden for hyppigere anvendelse af folkeafstemninger; præcisering af magtdelingen mellem den lovgivende, udøvende og dømmende magt; ændringer i opløsningsretten og i udformningen af parlamentarismen: eventuel nedsættelse af et lovudvalg; anvendelse af kommissionsdomstole og dommerundersøgelser i forhold til parlamentariske kommissioner; rigsrettens hensigtsmæssighed i dag; rammerne for et monarki i dag; en kirkeforfatning, som det allerede blev bebudet i 1849; præcisering af Færøernes og Grønlands status inden for riget. Flere overvejelser kan være kommet til, fx vedr. forfatningsdomstol. Og ikke mindst at grundloven ikke bare indholdsmæssigt, men også sprogligt er særdeles forældet, upræcis og alene af sproglige årsager udtrykker forældede værdinormer, der i øvrigt også giver anledning til problemer vedr. fortolkningen af grundloven. Grundlovens formuleringer er for 2/3 vedkommende de samme som i 1849, hvorfor der fx ikke findes en eneste henvisning til kvinder i grundloven, men kun til "han" og mænd, fx i forbindelse med henvisning til folketingsmedlemmer og værnepligt. Men der henvises også paradoksalt nok til kongen, selv om anledningen til grundlovsrevisionen i juni 1953 var tronfølgeordenen i marts 1953, der netop drejede sig om muligheden for en kvindelig tronfølger. Og "kongen" betyder i øvrigt regeringen! SF's forslag i 1998 blev åbenlyst ikke vedtaget og en af årsagerne kan jo være, at forslaget, der ellers var utrolig flot gennemarbejdet og stadig er værd at bygge på, fik en ret begrænset opmærksomhed udenfor de parlamentariske cirkler, både i partiet og i Danmark som helhed. Netop derfor foreslår vi også, at et kommende arbejde for en ny grundlov bredes ud i partiet og derigennem også videre til debatter i samfundet, ikke blot på grundlovsdag! Det siger sig selv, at en ny grundlov - vedtaget under de nuværende magtforhold lige som den senest vedtagne grundlov - vil blive et kompromis mellem de forskellige politiske interesser i et kapitalistisk, parlamentarisk demokrati. Men arbejdet med en ny grundlov vil i SF vil også blive en proces, hvor vi vil blive ansporet til at præcisere, hvilket socialistisk demokrati vi arbejder henimod og hvilke juridiske rammer, der skal være for det.

Stillet af SF-Lejre

Landsledelsen indstiller, at landsmødet ikke behandler forslaget om grundlovsudvalg.

For landsledelsen er det vigtigt at prioritere i hvad partiet bruger tid og kræfter på organisatorisk, hvilket gøres i arbejdsplanen i lige år. Det er vigtigt at bevare denne struktur, så alle ved hvornår det er muligt at få indflydelse på partiets organisatoriske prioriteringer.

Man er meget velkommet til at oprette et grundlovsnetværk, ligesom vi altid opfordrer medlemmer med særlige interesser til at oprette et internt netværk.